

Jadwiga Majchrowska

LEKTORAT JĘZYKA POLSKIEGO
W UNIwersYTECIE IM. CYRYLA I METODEGO
W WIELKIM TYRNOWIE - BULGARIA

Lektorat języka polskiego w Uniwersytecie im. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie prowadzony jest już od trzynastu lat. Do roku 1982 pracowały tam w charakterze lektorek mgr Maria Johelson i mgr Wiesława Litwornia, obie z Uniwersytetu Wrocławskiego. Po nich objęła lektorat i prowadziła do czerwca 1986 r. autorka niniejszego artykułu.

Lektorat języka polskiego w Uniwersytecie Tyrnowskim ma charakter fakultatywny. Jest on prowadzony przede wszystkim dla studentów rusycystyki i bułgarystyki, chociaż uczęszczają nań także studenci innych kierunków. Ta wielokierunkowość i duża liczba studentów (około 40) powoduje, że w II semestrze zajęcia nakładają się, słuchacze nie mogą ustalić jednego terminu zajęć i rezygnują z lektoratu języka polskiego jako niedobowiązkowego. W związku z tym, nie chcąc tracić studentów, dzielono grupy na mniejsze, podporządkowując się wolnemu czasowi słuchaczy.

Niski wymiar godzin lektoratowych (dwie godziny tygodniowo) pozwala na bardzo skromne opanowanie języka polskiego, dlatego po uzgodnieniu z władzami uczelni i ze studentami w roku akademickim 1985/1986 wprowadzono cztery godziny tygodniowo dla każdej grupy, co umożliwiło i ułatwiło studentom dokładniejsze opanowanie języka polskiego i przygotowanie się do państwowego egzaminu, organizowanego przez Ośrodek Informacji i Kultury Polskiej w Sofii. I tak w roku 1984, po dwóch latach nauki, do takiego egzaminu przystąpiły dwie studentki, a w maju 1986 r. - siedmioro studentów. Biorąc pod uwagę fakt, że studenci uczyli się języka polskiego bardzo krótko i u siebie w kraju, należy stwierdzić, że jest to duże osiągnięcie.

Na lektoracie słuchacze zdobywają podstawowe wiadomości nie tylko z zakresu gramatyki i literatury polskiej, ale również z wybranych zagadnień z historii, kultury i sztuki polskiej. Uczą się języka polskiego w oderwaniu od polskiej rzeczywistości, dlatego lektor, przygotowując program zajęć musi pamiętać, że język nie jest abstraktem tkwiącym w próżni i tak zaplanować zajęcia, by stosować pomoce naukowe jak najdokładniej oddające sceny z życia narodu, którego języka uczy, tzn. plansze przedstawiające ten kraj, książki traktujące o nim, materiały ikonograficzne i czasopisma. I tu ważną rolę odgrywa Instytut "Polonicum" Uniwersytetu Warszawskiego, Ambasada Polska i OIiKP w Sofii, dzięki którym lektorat języka polskiego w Uniwersytecie Tyrnowskim jest obecnie dobrze wyposażony (w chwili przyjazdu ostatniej lektorki do Tyrnowa nie było tam żadnych pomocy naukowych, książek, a z wydawnictw prasowych docierały tylko "Polityka" i "Trybuna Ludu").

Obecnie słuchacze lektoratu dysponują albumami pokazującymi piękno krajobrazu, kulturę i sztukę naszego kraju, książkami o nim, polską literaturą, encyklopediami, słownikami i podręcznikami (dostępny w księgarniach krajowych), a także skryptami łódzkiego Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców. Studenci korzystają również z czasopism: "Twórczość", "Dialog", "Poezja", "Płomyk" i wcześniej wymienionych.

Ważnym elementem popularyzującym osiągnięcia kultury polskiej są różnorodne wystawy i wieczorki literackie organizowane przez lektorat, uczestnictwo w spotkaniach z polskimi pisarzami (OIiKP dba o to, by pisarze goszczący w Sofii przyjeżdżali także do tyrnowskiej uczelni) oraz z pracownikami naukowymi Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Między Uniwersytetem Tyrnowskim i Uniwersytetem Jagiellońskim jest podpisane porozumienie o współpracy, na mocy którego - między innymi - każdego roku w lipcu dziewięcioosobowa grupa studentów bułgarskich, osiągających najlepsze wyniki w nauce języka polskiego, bierze udział w zajęciach Letniej Szkoły Kultury i Języka Polskiego UJ w Krakowie.

Mówiąc o akcjach popularyzatorskich należy także wspomnieć o Dniach Polsko-Bułgarskiej Przyjaźni, zorganizowanych w Uniwersytecie im. Cyryla i Metodego w kwietniu 1984 r. Były to faktycznie dni kultury polskiej. Do prac związanych z tymi uroczystościami czyn-

nie włączyli się uczestnicy lektoratu języka polskiego. W programie znalazły się wykłady i referaty polonistów bułgarskich, polskich bułgarystów, ludzi kultury i sztuki, koncerty muzyki poważnej i rozrywkowej, trzy wystawy, dwie projekcje filmowe, wystawa i kiermasz polskiej książki i polska dyskoteka.

Nie można pominąć zastęg pracowników uczelni tyrnowskiej zajmujących się badawczo językiem, literaturą i historią Polski, życzliwie interesujących się sprawami lektoratu. Do nich należy doc. Ludwik Selimski, wykładowca gramatyki porównawczej języków słowiańskich, autor kilkudziesięciu prac naukowych z onomastyki, dialektologii, historii języka bułgarskiego, niejednokrotnie publikowanych w Polskich czasopismach językoznawczych lub wygłaszanych na międzynarodowych sympozjach i konferencjach, m. in. w Krakowie w 1982 r. na polsko-bułgarskiej konferencji językoznawstwa porównawczego (ważniejsze prace: "Roljata na morfologičnata alternacija o : a pri imperfektivacijata v bylgarskija i polskija ezik", "Bylgarskijat ezik i drugite slavjanski ezici", "Staropolskie zglobe - zlobe", "Otglagolnata funkcija na prilagatelnata nastavka - en (ž. r. - na b) v bylgarskija ezik na obštoslavjanski fon", "Slavjanski ezici. Očerci i tekstove za upražnenija"); doc. Nikołaj Daskalov z Katedry Literatur Obcych, wykładowca literatur słowiańskich; Angel Tonow, główny asystent w Katedrze Literatury Bułgarskiej, autor licznych prac poświęconych związkom literatury bułgarskiej z literaturą polską (m. in. "Christo Botev i Adam Mickiewicz", "Pan Tadeuś i razvitiето na bylgarskija stichotvoren epos", "Razvite i postiženija na polonistikata v Bylgarija"); doc. Georgi Pyrwev, wykładowca historii powszechnej, przede wszystkim historii Polski i historycznych stosunków polsko-bułgarskich, autor ponad 30 publikacji, z tych kilkanaście dotyczy problematyki polskiej (m. in.: "Izsledvanija vyrchu političeskoto razvite na Malopołša prez perioda na feodalnata razdrobenost (XII-XIII v.)" - praca doktorska, "Osnovni momenti v razvitiето na velikoknjažeskata vlast v Połša za perioda 1138-1202 g.", "Problemyt za obedi-nenieto na Połša v kraja na XIII i načaloto na XIV v.").

Działalność lektoratu języka polskiego spotyka się w Uniwersytecie Tyrnowskim z pozytywną oceną studentów i władz uczelni. Starania lektora polskiego, tegoroczna praktyka wprowadzenia częstszych spotkań ze studentami, duża liczba słuchaczy pozwalają są-

dzić, że język polski w przyszłości nie będzie przedmiotem fakultatywnym, ale normalnym przedmiotem studiów filologicznych, obowiązkowym, oddzielnie prowadzonym dla każdego kierunku.

Zainteresowanie językiem i kulturą polską, wzrastające z roku na rok, być może zdecyduje o stworzeniu tam polonistyki (a są takie plany).